

Obsah

Předmluva 11

I. Základní práva, svobody a povinnosti v ústavním pořádku České republiky

Teoretické a ústavní zakotvení a ochrana lidských práv

1. Relace práv a povinností v Listině základních práv a svobod 15
Aleš Gerloch

2. Dvacet let Listiny základní práv a svobod – stabilita ve víru změn 18
Radovan Suchánek

3. Ochrana základních práv a svobod
z pohledu vývoje institutu ústavní stížnosti 32
Jan Filip

4. Ochrana základních práv a svobod v konání
před Ústavním soudem Slovenskej republiky 45
Ludmila Gajdošíková

5. K pojetí lidských práv v judikatuře
Ústavního soudu České republiky 57
Helena Hofmannová

6. Soudní ochrana sociálních práv 69
Jan Musil

7. Soudobá delegitimizace lidských práv 79
Pavel Maršálek

8. V suterénu teorie lidských práv. Poznámky
k jejich povaze, předpokladům a důsledkům 86
Jan Kysela

Jednota a diferenciacie lidských práv

9. Deklamativní charakter některých základních
práv a svobod (aneb k otázce reálnosti svobody
projevu v moderním právním státě) 99
Jan Pinz

10. Poslanecká imunita v kolízi s základními právy a slobodami..... 106
Lubor Cibulka
11. Právo na příznivé životní prostředí v České republice..... 115
Milan Damohorský, Hana Müllerová
12. Lidská důstojnost a sociální stát..... 126
Petr Mlsna
13. Koncepce sociálních práv v ústavním pořádku České republiky 137
Věra Jirásková
14. Výklad sociálních práv v českém právu 146
Jan Wintř

Zákaz diskriminace a ochrana menšin

15. Problematická koncepce práv menšin v Listině základních práv a svobod.....155
René Petráš
16. Legislatívne aplikačné aspekty dočasných vyrovnávacích opatření (positive action) v antidiskriminačnom práve Slovenskej republiky 162
Branislav Fridrich
17. Lze právo nebýt diskriminován vůbec považovat za základní lidské právo? 173
Petr Bouda
18. Různé tváře principu rovnosti v praxi aneb je nutné zavádět „cenzus pohlavní vyváženosti“ volebních kandidátních listin? 181
Michal Bartoň
19. Právní ochrana příslušníků národnostních menšin v České republice..... 192
Monika Pohůnková
20. Rozsah pozitivních opatření ve Spojených státech amerických a v Evropské unii 200
Tereza Skarková

Ochrana základních práv a veřejná správa

21. Postavení osob dotčených správními postupy a základní práva 211
Josef Staša
22. Osobní aspekty správní odpovědnosti z hlediska zásady rovnosti .. 227
Helena Prášková
23. Zaručuje ústavní pořádek České republiky právo na soudní přezkum opatření obecné povahy?..... 236
Petr Svoboda

Soudní ochrana základních práv

24. Odpovědnost vrcholných soudů za ochranu základních práv.....251
Ondřej Moravec
25. Intenzita přezkumu základních práv a svobod v ústavním právu.... 261
Pavel Ondřejek
26. Mimoriadne opravné prostriedky v slovenskom trestnom konaní v kontexte ochrany základných práv a slobôd 269
Anna Suchá
27. Pravděpodobně nejvíce porušované ustanovení Listiny (a jedna ze současných hrozeb lidským právům) 275
Jan Kudrna
28. Změna v pojmání práva na soukromí a jeho ochrana v kontextu moderních technologií..... 283
Jakub Morávek

II. Mezinárodněprávní impulsy pro ochranu lidských práv

Obecné otázky internacionalizace lidských práv

29. Poznámky k právní povaze Listiny základních práv Evropské unie a k sociálním právům..... 293
Václav Pavlíček
30. Internacionalizace ústavního práva nebo konstitucionalizace práva mezinárodního? 302
Karel Klíma

31. Univerzalita lidských práv a nové trendy jejich mezinárodněprávní ochrany 315
Josef Mrázek
32. Několik obecných poznámek k aspektům ochrany lidských práv v podmínkách difúze západního univerzalizmu a globálního multikulturalismu 332
Vladimír Žoubek

Regionální mechanismus Rady Evropy a jeho reforma

33. Interpretace Evropské úmluvy o lidských právech v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva 349
Pavel Šturma
34. Reforma kontrolního mechanismu Evropské úmluvy o lidských právech 358
Vít Alexander Schorm
35. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny a její aplikace v České republice 365
Dagmar Čísařová, Olga Sovová
36. Výkon rozsudku štrasburského soudu ve věci D. H. a ostatní v. Česká republika více než tři roky poté 372
Iva Pikalová
37. Šestdesiat rokov Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – čo priniesol 14. protokol? 379
Michaela Rišová

Speciální úpravy a jejich impulsy pro ochranu lidských práv

38. Dětský voják v soudobém mezinárodním právu 387
Stanislava Hýbnerová
39. Úprava práva na azyl v Listině základních práv EU 396
Harald Christian Scheu
40. Impulzy a výzvy Úmluvy o právním postavení uprchlíků 402
Věra Honusková
41. Jak vnímá lidská práva islám? 413
Žitka Hanko

III. Evropské problémy ochrany základních práv: mezi Štrasburkem a Lucemburkem

42. Listina základních práv Evropské unie 427
Lenka Pítrová
43. Listina (Charta) základních práv EU, zvláštnosti její aplikace a výhledy do budoucna 444
Naděžda Šišková
44. Důsledky přistoupení Evropské unie k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod pro vztah mezi Soudním dvorem EU a Evropským soudem pro lidská práva..... 453
Jana Králová
45. Nejnovější judikatura štrasburského soudu ve vztahu k odpovědnosti států podle Evropské úmluvy o lidských právech za jednání vyplývající z jejich členství v Evropské unii..... 461
Dagmar Černá
46. Přístup ke službám obecného hospodářského zájmu podle článku 36 Listiny základních práv EU 468
Jiří Zemánek
47. Pozitívny záväzok ČR a SR pri aplikácii zákazu diskriminácie na základe právnej úpravy Rady Európy a Európskej únie 481
Lucia Mokrá
48. Politická práva cizinců v České republice 497
Marek Antoš
49. Základní práva zaručená ústavami členských států versus princip přednosti evropského práva 508
Jana Ondřejková
- Shrnutí** 517
- Summary**..... 521
- Kolektiv autorů** 525
- Seznam použité literatury** 528